

La tortuga de Florida, una amenaça creixent a l'equilibri natural de l'ecosistema bagenc

En els últims deu anys s'ha registrat una expansió d'aquesta espècie que posa en perill la permanència de la fauna autòctona, especialment de les tortugues de rierol | Amb la voluntat de sensibilitzar la ciutadania sobre aquest problema mediambiental, s'ha organitzat una matinal per conèixer la tortuga de rierol a la Riera de Rajadell

Aquest diumenge, 17 de juny, Meandre, la Societat Herpetològica Valenciana i el projecte [Mauremys Bages](#) han organitzat una matinal per donar a conèixer l'hàbitat, els costums i les amenaces de les tortugues de rierol, una de les espècies reptíliques autòctones de Catalunya. La proposta pretén sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de conservar la biodiversitat de la comarca davant la creixent proliferació d'espècies al·lòctones que amenacen, cada cop més, l'equilibri natural de l'ecosistema local. Des dels anys noranta, l'augment progressiu de les popularment anomenades tortugues de Florida (*Trachemys scripta elegans*) ha fet disminuir la població de les *Mauremys leprosa* (tortugues de rierol). Tot i provenir dels Estats Units, aquesta espècie forana s'ha instal·lat arreu de la Península Ibèrica, sobretot de la mà de persones anònimes que en un primer moment les tenien com a mascotes, però que a la llarga, les alliberaven pel motiu que fos. Al Bages no ha quedat exempta d'aquesta situació. És per aquest motiu que l'any 2015 va crear-se el Projecte Mauremys-Bages, desenvolupat i dut a terme per la Societat Herpetològica Valenciana (SoHeVa) i coordinat per Jonathan González i Jordi Ribó. La voluntat de la iniciativa és fer un mostreig de les tortugues de rierol a diferents rieres del Bages per tal d'actualitzar la seva distribució i confirmar o no la presència de poblacions reproductores a la comarca. Així mateix, el projecte duu a terme un cens de la població de *Mauremys leprosa* per tal de conèixer el seu estat de conservació, enretirar les tortugues al·lòctones i promoure la conscienciació ciutadana a través de tallers i conferències. En [la memòria de l'any 2015](#) es va recollir que dels dotze punts de mostreig nou comptaven amb tortugues de rierol i sis amb tortugues de Florida. Aquesta darrera espècie va estar localitzada en els censos visuals de la riera de Fonollosa (3), la de Guardiola (1) i la de Rajadell (4), i en els rius Llobregat (6) i Cardener (4). Fent aquest estudi "hem observat diferents problemes de conservació que afecten les poblacions de tortugues de rierol i que bàsicament són referents a la qualitat del seu hàbitat", diuen els de Mauremys-Bages. En aquest sentit, posen de manifest que les rieres del Bages, en general, "no es troben en un bon estat de conservació, degut principalment a la contaminació de les seves aigües". Una contaminació, exposen, "procedent d'abocaments d'aigües residuals; d'activitats ramaderes; de l'ús de pesticides i fitosanitaris en activitats agrícoles, i de les extraccions d'aigua per diferents usos". També asseguren que "les fuites als col·lectors de salmorra als rius Cardener i Llobregat salinitzen les aigües i provoquen la mort fulminant de la vegetació i dels diferents organismes que hi habiten". **Quines conseqüències pot tenir, a la llarga, aquesta invasió d'espècies foranes?** En un [treball acadèmic realitzat per Rosa Fusté i Montserrat Coll](#) i publicat al Dipòsit Digital de Documents de la UAB s'explica els perills que pot suposar la incursió a l'ecosistema aquàtic autòcton de les tortugues de Florida és "incalculable". Així mateix, però, enumeren una sèrie de conseqüències que, a llarg termini, poden impactar significativament en la biodiversitat del territori. En aquest sentit manifesten que la *Trachemys scripta elegans* és una espècie "molt voraç i agressiva" i pot alterar l'equilibri de l'ecosistema resident per la competència alimentària: "tenen una dieta força variada (són carnívors i omnívors) i això els avantatja de les tortugues autòctones perquè acaben tenint una major mida corporal i una taxa de reproducció molt més alta", diuen. També destaquen que aquests rèptils al·lòctons "fa que s'estableixin noves relacions biòtiques" perquè "cohabituen amb espècies que no tenen un patró comú d'evolució". Com

a conseqüència, "apareixen noves pressions de selecció que alteren les característiques demogràfiques de les espècies autòctones a través de la transmissió de malalties (les tortugues de Florida són portadores de salmonel·losi); de la transferència de paràsits, i de les exclusions competitives (pel territori, el lloc d'insolació o la zona de refugi)". "La gran quantitat d'espècies foranes atrau els depredadors habituals dels nounats o dels ous (guineus o senglars), que no discriminen entre les tortugues al·lòctones i les autòctones". Aquest fet, exposen, "no només posa en perill les tortugues locals, sinó també a les espècies que se les mengen". **Detalls de la matinal de diumenge** L'activitat d'aquest diumenge, 17 de juny, començarà a dos quarts de deu del matí des de l'escola Muntanya del Drac del Xup. Un cop allà, els assistents iniciaran una caminada interpretativa per la riera de Rajadell, que arribarà fins al Gorg de les Escaletes. En aquest punt s'explicarà l'hàbitat, els costums i les amenaces de la tortuga de rierol i es durà a terme un cens de la població d'aquesta espècie. La matinal tindrà una durada aproximada de tres hores i és totalment gratuïta. Per a més informació es pot enviar un correu a meandre.meandre@gmail.com.